

8/11

hör till de amerikanska uppfostringsprodukterna — ha en verkan rakt motsatt den avsedda. Härtill kommer att Nixon, som 1952 och tidigare blamerat sig med reaktionära och extremistiska utfall, under denna valstrid uppträtt med en gemytlig banalitet som anses ha gjort lycka bland de icke alltför sparsmakade väljarna.

Vid 1952 års val talades det mycket om Stevensons personliga tjuskraft och om hans stora förmåga att vinna de intellektuella; i Europa, påstods det på starka grunder, skulle han ha vunnit en övervåldigande majoritet. Det förefaller som om Stevenson vid detta val skulle ha varit mindre lyckosam i sitt framträdande. Han har inte såsom 1952 kunnat inrikta sig på anfall mot en stark högerextrem flygel inom det republikanska partiet; McCarthy talar ingen om numera, och de McCarthyistiska tendenserna i amerikansk politik är för närvarande helt inaktuella, även om de inte är försvunna. Något ens någorlunda klart program har Stevenson inte kunnat framlägga; han har i huvudsak fått nöja sig med en kritik som ofta skjutit över målet. Under de fyra åren mellan de båda valen har Stevenson föga utträttat, och misstankarna för en viss dilettantism synes ha blivit förstärkta. Man har intrycket att det blivit något slitet och professionellt över hans intellektuella elegans; formuleringarna är inte längre så kvicka, patetiska och bitande eller i varje fall har de inte samma effekt. Vid läsningen av de motiveringar som spetsar inom den amerikanska intelligensen — exempelvis den unge historikern Schlesinger och teologen Niebuhr — presterat för sin röstning på Stevenson förbluffas man över att de har så litet att komma med.

I den demokratiska världen utanför USA var Eisenhowers val 1952 en missträkning. Så är inte fallet 1956. Trots den myckna kritik som framförts mot den republikanska regeringens utrikespolitik under dessa år har Eisenhowers ställning stärkts och förtroendet för den amerikanska traditionens fasthet ökat. I det läge som just nu råder lär de flesta människor med en demokratisk åskådning och med insikt om Amerikas avgörande ställning i den fria världen hysa en känsla av trygghet och tillförsikt inför Eisenhowers omval.

Ryssbesöket avvisas

Statsministerns svar på interpellationen om det ryska diktatorparets besök i Sverige i vår var till en början oklart, opersonligt och unvikande; det verkade skrivet av hr Undén. I svaret sades nämligen att någon tidpunkt för besöket icke fastställts, men att frågans upptagande under nu intädda förhållanden icke syntes aktuellt. En rad kritiska uttalanden gjordes med anledning av dessa formuleringar; särskilt vill man tacka herr Andersson i Dunker både för att han framfört interpellationen och för det lågmålda och fasta patos med vilket han i debatten avvisade tanken på ett besök. De ryska ledarnas "deklarationer om fred och vänskap", yttrade han, "har visat sig vara ingenting annat än luft och bedrägeri för att inbilla andra folk att Ryssland ändrat sin politik. Nu har de avslöjat sig själva, det ungerska folkets kamp för att vinna frihet har dränkts i blod, försvarslösa kvinnor och män har mejats ned, städer och byar har utplånats och jakten på frihetskamparna fortgår och kommer

med all säkerhet att fortgå." Hr Andersson liksom högerns och folkpartiets ledare begärde därför klart besked om att ryssarna inte skulle komma hit; debatten blev en kraftfull protest mot den ryska politiken. Efter dessa deklarationer meddelade statsministern, efter några riktiga ord om det svenska folkets stämning, att hans tidigare uttalande i själva verket innebar att ett initiativ från svensk sida behövdes för att ryssarna skulle komma, och han fastslog att Sverige inte skulle ta något sådant initiativ. Detta resultat av opinionsstormen mot Rysslands svek och grymhet är åtminstone värt något som en demonstration av att statsledningen inte är helt förfallen till diplomatisk förbindlighet. Man får hoppas att svenskarnas minne inte är så kort att ett ryskt statsbesök inom överskådlig framtid blir möjligt; ett sådant besök skulle innebära en ännu djupare förnedring än de bedrägliga vänskapsbetygelser mellan riksdagsdelegationer och regeringar som utbyts under de senaste åren.